

Piaza rea: universul celor peste 600 de superstiții ale românilor

Intrând în lumea vechilor credințe și superstiții de origine păgână, uneori trecute prin filtrul unor elemente ținând de ritualul creștin, descoperim o lume paralelă la cotidian. Prin aceste convingeri empirice, dar, adesea, verificate statistic, omul își descoperă și își validează o nouă dimensiune, cea esoterică, a credințelor în inefabilul imposibil de verificat științific, dar mult mai lesne de confirmat empatic la contactul nevăzut cu lumea unor duhuri și energii pozitive sau negative, mai toate bănuite de un veritabil „vampirism energetic”... De la Miercurea Strâmbă la Joia Iepelor, există peste 600 de superstiții ale românilor! Pisică neagră, cele trei ceasuri rele de marți, ghinionul proverbial dintr-o zi de 13... până la urmă, norocul ți-l faci cu mâna ta!

„Ac dacă găsești e semn de sfadă... sau de sărăcie. Când găsești ac cu urechi, îți face nevasta fată – altfel băiat! Când dai împrumut acul cuiva, trebuie înfipt în ceva și de acolo să fie luat de acel cineva, căci altfel e semn de sfadă! Cine dă acul cu ață într-însul își dă zilele... Când în ziua de Stretenie – Întâmpinarea Domnului, 2 februarie, picură din streășină, va fi mană la albine... În noaptea de Înălțarea Domnului se duc flăcăi și fete mari prin alunișuri ca să culeagă flori de alun, care înfloresc și se scutură în aceeași noapte. Florile acelea sunt bune de făcut dragoste și de leac!”

Superstiție se numește o prejudecată care decurge din credința primitivă, bazată pe rămășițe ale animismului și magiei, în spirite bune sau rele, miracole, farmece și vrăji, în semne prevestitoare sau numere fatidice. Un studiu sociologic pe bază de răspunsuri la chestionar desfășurat la începutul secolului XX ajungea la concluzia că deși cultul religios e în descreștere, numărul sărbătorilor superstițioase e foarte mare, mai cu seamă

în Oltenia și Muntenia. Iată denumirea unora dintre „sărbătorile superstițioase“, consemnate de etnograful G.D. Scraba, care au prea puțină – sau deloc – legătură cu religia creștină și care oglindesc în parte culturi primitive: Sâmbăta Ursului, Joia Iepelor, Ghiermanul, Nunta Șoarecilor, Căinii lui Sân Medru, Caii Sfântului Toader, Închinarea Lanțului Sfintei Maria, Calul lui Sfântul Gheorghe, Pietrele lui Sfântul Petru, Logodna Păsărilor, Zilele de Piatră, Turta Furnicii, Ursina, Macoveiul Ursului, Ziua Lupului, Lunea Păsărilor, Lunea Ciorilor, Lunea Viermilor, Lunea Burdufului, Lunea Albă, Marțea Ciorilor, Marțea Albă, Marțea Seacă, Marțea Mânioasă, Miercurea Frumoasă, Miercurea Strâmbă, Miercurea Neagră, Miercurea Numărătoarea Ouălor, Joia Ciorii, Joia Furnicii, Joia Mânioasă, Joia Frumoasă, Joia Seacă, Vinerea cea Frumoasă, Vinerile Scumpe, Vinerea Seacă și Șchioapă, Sâmbetele de Piatră, Tanda, Ropotinii, Armindenii, Cârcovii, Procoavele, Ciunda, Colibariu, Bugiu, Bălțatele, Caloianii, Ciurica, Opârlia, Zarizanu, Semina, Nedeia, Gădinetele etc.

Superstițiile au început cu milenii în urmă, când strămoșii noștri încercau să-și explice anumite situații și circumstanțe misterioase sau care nu aveau un sens familiar, prin cunoștințele dobândite de membrii comunității respective de-a lungul timpului. De exemplu, înainte de dezvoltarea științei care explică destul de multe lucruri obișnuite din zilele noastre, totuși, pentru oamenii acelor timpuri, unele lucruri erau considerate ciudate, cum ar fi de ce luciul apei și mai târziu oglinzile arătau reflexiile noastre sau de ce ne apar umbre când este soare. Oamenii din trecut au motivat că o umbră sau o reflexie a fost o parte din sufletul lor. Dacă cineva a rupt ceva pe care umbra lor sau reflexia lor a apărut, oamenii credeau că sufletul lor a fost vătămat. Prin urmare, atunci când cineva sparge o oglindă, este considerat ghinion sau un rău mare. Astăzi, știm că reflexiile și umbrele nu fac parte din sufletele noastre, dar încă se crede că a sparge o oglindă este ghinion mare. Deci, o superstiție este o credință sau o practică, care se atașează în instinctul oamenilor, chiar și după ce noile cunoștințe sau fapte dovedesc faptul că aceste convingeri sunt – strict științific – neadevărate.

Dacă deochiul se previne cu un „benchi” de praf sau de funingine, de ziua Crucii „se strâng nouă perje (prune) cu gura, înainte de răsăritul soarelui, și se pun la uscat. Înainte, lumea n-avea medicamente. Când era bolnav cineva, luai o pearjă culeasă atunci sau când avea o bubă puneai o bucățică și se făcea bine”.

Proveniența superstițiilor este pusă, în general, atât pe seama nepuținței de a da o explicație științifică unor fenomene naturale, în sensul de acțiuni firești ale feluritelor elemente fizico-chimice sau zoo-botanice, cât și printr-o transformare de-a lungul timpului a unor ritualuri religioase dispărute și a căror origine nu mai este cunoscută. În aria carpato-dunăreană, există, bunăoară, două asimilări pregnante ale morții cu ciclicitatea în timp-formă-spațiu a pământului (oala) și a bobului de grâu ca element de bază al hranei. În peste 140 de proverbe și zicători românești, oala este termen polivalent de comparație. „Sună a oală!” se spune despre omul grav bolnav, sinonim cu zicala „e pe ducă, trage să moară”. „S-a făcut oale și ulcele” reprezintă sintagma deja consacrată pentru omul mort de multă vreme, transformat în pământ argilos din care se fac oalele și urcioarele. Confecționarea și, respectiv, spargerea oalei de pământ au fost asemuite parcă dintotdeauna cu nașterea și moartea omului. Oala arsă în cuptor are viață și, ca urmare, poate fi jertfită. Oala poate adăposti spirite potrivnice și, de aceea, în nopțile și zilele cât rămâne mortul în casă, oalele stau întoarse cu gura în jos pentru a opri cuibărirea chiriașilor nepoftiți. După scoaterea mortului din casă, se sparge, în cele mai multe sate românești, o oală goală sau umplută cu cenușă sau apă, de un membru apropiat al familiei pe locul morții, pe pragul casei sau la mormânt. Semnificația spargerii oalei la înmormântare se leagă de credința obișnuită că, după ieșirea sufletului pe gură, părăsește în zbor casa și sufletul pe fereastra deschisă de membrii familiei. După ce vizitează locurile îndrăgite în timpul vieții, el se întoarce acasă și dorește să intre în adăpostul părăsit, ceea ce ar duce la transformarea mortului în moroi, strigoi, nălucă.

Ciclul vegetal al grâului, deschis de sămânța semănată și închis de sămânța recoltată (la seceriș), a fost asemuit de timpuriu cu lacunara formulă a vieții omului: nașterea, căsătoria și moartea. Măcinarea semințelor reprezintă un măcel. Astfel, moara capătă o semnificație funerară. Expresia „ne vine rândul ca la moară” este folosită pentru a defini zilele premergătoare înmormântării. Puterea deosebită a acestei credințe a făcut posibilă transmiterea ei până astăzi, chiar și deformată, de exemplu, după îndiguirea Lacului Morii din București, care a acoperit, efectiv, casele și o biserică dintr-un vechi cartier, apărând imediat povești esoterice despre dispariții de oameni înghițiți aproape ritualic de vârtejuri.

Fiecare dintre noi s-a lovit la un moment dat în viață de superstiții. Persoanele superstițioase cred cu tărie în aceste legi nescrise și transmise din generație în generație, despre care se spune că pot schimba viitorul.

Iată care sunt cele mai comune și întâlnite 10 superstiții la români:

- Dacă o pisică neagră îți taie calea, e semn că ceva rău se va întâmpla;
- Dacă te mănâncă palma stângă, dai bani, dacă te mănâncă palma dreaptă, primești bani;
- Dacă spargi o oglindă, te așteaptă 7 ani de ghinion;
- Dacă plouă în ziua nunții, atunci vei avea o căsnicie fericită și noroc de bani;
- Dacă ți se bate ochiul stâng, e semn că vei primi vești proaste sau ceva rău e pe cale să se întâmple;
- Dacă te mănâncă nasul, urmează să te cerți cu cineva cât de curând;
- Dacă îți dorești să alungi ghinionul sau să eviți ca ceva rău să se întâmple, bate într-un lemn;
- Dacă fluieri în casă, tragi a pustiu și vei atrage ghinionul;
- Dacă îți iese cineva în cale cu o găleată plină de apă, atunci îți va merge bine toată ziua;
- Dacă găsești un trifoi cu patru foi, atunci vei avea parte de noroc și dorințele ți se vor împlini.

Iată, compilată de pe internet și din alte surse, o listă cu cele mai cunoscute sau neștiute 600 de semne, superstiții, credințe, preziceri, dar

și sfaturi și recomandări să le spunem „băbești“, de la noi, care au fost transmise din bătrâni, pe cale orală, din generație în generație. Oricare dintre noi le putem considera cum dorim, dar este imatur să le considerăm simple fantezii dacă nu putem ști când și dacă devin reale, atât timp cât nu le urmărim efectele, sau le ignorăm:

1. Dacă ți se îmbujorează și îți ard obrajii fără motiv, se zice că cineva vorbește despre tine.

2. Dacă te doare puternic capul din senin, caști încontinuu, fără să-ți fie somn, dacă îți curge sânge din nas sau ai stări de vomă fără motiv, dacă ți se congestionează fața, îți țiuie urechile și ai temperatură din senin, ai putea fi deocheat. Așa cum se obișnuiește în majoritatea chestiunilor ce țin de credințe cu rădăcini adânci în istorie, românii au și superstiții despre deochi care nu se prea potrivesc cu dogma creștină. Una dintre cele mai interesante cărți românești despre superstițiile populare, scrisă acum aproape un secol de etnologul Gh.F. Ciușanu, alocă un spațiu generos deochiului. În esență, deochiul este privit ca un fel de „vampirism energetic“, chiar dacă termenul pare cumva ciudat, de domeniul SF. Iată cum se descrie în lucrarea amintită fenomenul: „Simptomele deochiului sunt: somn zbuciumat sau insomnie, dureri de cap, dureri de inimă, greață. Se pot deochea nu numai oamenii, ci și vitele, care încep să tânjească. Păsările deocheate se ciupesc una pe alta, stupii se pustiesc de albine, pomii se usucă, laptele nu mai dă unt“. S-ar părea că deochiul este, la români, un fel de „Acar Păun“ al tuturor necazurilor pentru care nu există o explicație logică. Ba chiar superstiția merge și mai departe, găsind „factorii agravanți“ ai problemei: deochetorii. „Se crede că toți cei care au ochii verzi și sprâncenele îmbinate deoache nevoie mare când stau și privesc mai mult sau un lucru și nu zic «Să nu-i fie de deochi», scuișând de trei ori. Se poate diocheat tot ceea ce este frumos, atrăgător“, scrie Gh.F. Ciușanu. Este de remarcat că simpla privire nu-i destul. Trebuie să existe asociate și niște laude cu parfum de invidie, altfel deochiul nu se lipește. Cel puțin așa afirmă etnologii, inclusiv cei moderni. Cum deochiul este un punct de interes

major pentru români (că doar n-or fi mințind sondajele!), este evident că și interesul pentru leacuri, antidoturi și dezlegări este unul major. Și în superstiția deochiului funcționează principiul medical că „este mai ușor să previi decât să tratezi“. De altfel Gh.F. Ciaușanu concluzionează că țaranii de acum 100 de ani priveau deochiul ca pe o boală cauzată, ca toate bolile, de un spirit rău. Cel mai bun leac, în accepțiunea unanimă a experților, este firul roșu, tradiție care vine de peste 3 000 de ani. „În satele Moldovei, se crede că tot copilul nebotezat trebuie să poarte la mână o ață roșie, ca să-l apere de diavolescul deochi până când va primi taina botezului întru Hristos“, explică etnologul Adrian Romanescu. Ața roșie ar fi cam singura „amuletă” cumva tolerată de Biserică, care nu neagă deochiul, însă crede că acesta poate fi combătut mult mai eficient cu o cruciuliță și cu rugăciuni. Majoritatea preoților recomandă rugăciunea specială a Sfântului Ciprian, a cărui poveste de viață se potrivește de minune în context: acesta a fost un mare vrăjitor care apoi a devenit episcop. În Oltenia, prevenția în „cazuistica” de deochi este cea mai complexă de pe întreg teritoriul românesc. Astfel, în Vâlcea exista obiceiul ca nou-născuților să li se pună scuipat pe buric. În Mehedinți, era de neacceptat ca o persoană cu ochii albaștri (deci nu verzi!) să vadă un prunc înainte de a fi botezat. În Gorj, copiii nu trebuiau lăsați să se uite în oglindă până la vârsta de un an, fiindcă se credea că se pot deochea singuri! În zona de est a Ardealului și în Moldova, există credința că un copil nou-născut poate fi ferit de deochi dacă se face pe fruntea copilului un semn cu cenușa de vatră, cu praful de pe talpă amestecat cu puțin scuipat, ori cu funinginea de la horn. Dar acest semn, făcut în mijlocul frunții, sau la încheietura sprâncenelor, îl poate face doar mama copilului. Se pare că gestul este o moștenire evreiască, deși este pomenit și la vechii greci precum și la arabii din Asia Mică. În fine, dintre multiplele metode de prevenție mai putem aminti purtarea podoabelor din aur (care se deoache ele în locul stăpânului), purtarea unui obiect de îmbrăcăminte pe dos sau să ai un cățel de usturoi în buzunar. Ultima metodă este chiar cu simbol

multiplu, căci unii oameni cred că usturoiul te apără de moroi și chiar de holeră. Asta fără să punem la socoteală faptul că este un condiment excelent. Chiar dacă teologii susțin cu tărie că arma supremă contra deochiului este rugăciunea, poporul are propria variantă în chestiune, avansând ideea că, de fapt, nădejdea stă la descântec. Panoplia de descânțete a românilor este uriașă și ar ocupa sute de pagini, așa că o să ne rezumăm la simbolistica de bază. Cel mai cunoscut descântec de deochi este și cel mai simplu. Bunicile noastre, atunci când își scoteau copilul din casă, își atingeau călcâiul, apoi fruntea copilului și spuneau: „Când s-a deochea călcâiul, atunci să se deoache și copilul“. Sau își scuipau în sân, rostind cuvintele: „Ptiu, ptiu, să nu fie de deochi“. Nu-ți trebuie prea multă știință ca să faci asta, nu? De regulă, n-ai cum să te descânți singur de deochi și trebuie să spună altcineva incantația. Însă dacă n-ai și n-ai încotro – că poate că te lovește urgia într-un loc unde ești singur –, cică trebuie să rostești de trei ori „Tatăl nostru” și să schimbi locul în care stăteai. În cazul în care te simți rău în continuare, bea apă sfințită și roagă un preot să-ți spună o rugăciune sau un descântec special. Iată o mostră de descântec, cules de Gh.F. Ciaușanu din zona Olteniei: „Fugi deochi dintre ochi / Dintre gene și sprâncene / Din față, din corp și mână / Din picioare, mațe și oase / Duceți-vă peste nouă mări și nouă țări / Că acolo vă așteaptă / Nouă fete de împărat / Cu mese întinse / Și cu fripturi aprinse / Și când s-o deochea mâța și câinele / Atunci să se mai deoache (numele)” / Atunci și nici atunci“. Evident, ca peste tot, sunt unii care spun că la mijloc e doar efectul placebo. Lecuirea psihologică, adică. „Descântecul de deochi poate avea un efect liniștitor asupra organismului. Orice poezioară ritmată, terminată în silabe cu vocale dă un efect pozitiv, mai ales la copii. De asemenea, mângâierile, pe frunte sau la ceafă, ce însoțesc descântecul și masajele în zona încheieturilor determină producerea de endorfine, hormoni ai plăcerii, ce pot regenera potențialul nervos pierdut“, spune psihologul Marian Colesnicov.

1. Se crede că nu este bine să se taie unghiile copilului mic, până ce acesta împlinește vârsta de un an, căci altfel devine hoț când va crește.
2. Se crede că atunci când visezi urs, are să dea norocul peste tine.
3. Dacă în timp ce îți perii părul, pieptănul cade pe jos, anunță mari dezamăgiri.
4. Dacă te mănâncă urechea dreaptă, cineva te vorbește de bine. Dacă te mănâncă urechea stângă, te vorbește de rău.
5. Dacă te mănâncă nasul, anunță supărare. Dar mai exista și varianta că, dacă te mănâncă nasul, cineva vine să te vadă. Dacă te mănâncă nara dreaptă, vine o fată, dacă e nara stângă, vine un băiat.
6. Dacă te mănâncă buzele, în ziua respectivă vei fi sărutat.
7. Dacă ți se zbate ochiul drept, anunță curând o naștere în familie. Dacă ți se zbate ochiul stâng, anunță deces sau o mare dezamăgire.
8. Dacă îți cade o geană, pune-o în palmă și arunc-o peste umăr în timp ce îți pui o dorință. Dacă geana zboară, atunci dorința se va împlini.
9. Dacă te mănâncă talpa de la piciorul drept, se anunță o călătorie.
10. Aduce ghinion să-ți faci unghiile după apusul soarelui sau duminica sau vinerea.
11. Dacă îți dai cu oă pe unghii și le privești des, cineva vorbește de tine.
12. Accidentele și ghinioanele se întâmplă numai oamenilor blestemați de cineva.
13. Marți și 13 sunt două semne rele care, alăturate, dau fiori multora. Superstițioși sau nu, nu se poate ca această dată să treacă neobservată! De ce creează probleme cele două semne puse alături? Pentru că ambele, separat, au conotația lor negativă. Multe popoare consideră numărul 13 ca fiind blestemat. Se zice că numărul 13 este considerat aducător de nenorociri și pentru că, la Cina cea de Tină, au stat la masă 13 persoane, cei 12 apostoli și Iisus, înainte ca Mântuitorul să fie crucificat. Puțini oameni au curajul să cheme la masă 13 musafiri. Ziua de marți este considerată, alături de ziua de vineri, ca fiind o zi cu trei ceasuri rele. Superstiția din jurul zilei de marți, 13, este reprezentată, de fapt, de o combinație a două frici distincte: prima, cea de numărul 13,

care este numită și *triskaidekaphobia* și teama inexplicabilă de zilele de marți. Ca rezultat al existenței acestei fobii, la unele clădiri înalte, etajul 13 nu există, fiind denumit 14, de asemenea, numărul 13 la case este adeseori „uitat“. În creștinism, frica de numărul 13 vine din superstiții care nu pot fi verificate integral. Iuda Iscariotul a fost al treisprezecelea apostol și al treisprezecelea sosit la Cina cea de Taină. Un copil născut într-o zi de marți, 13, va avea mereu ghinion, dar o parte din această nefericire va fi înlăturată dacă ziua nașterii lui va fi tăinuită. Se spune, de asemenea, că dacă numele persoanei conține, în total, 13 litere, persoana nu este dintre cele mai norocoase. Un copil născut într-o zi de marți, 13, va trebui să poarte cu el un picior de iepure de la un iepure ucis la miezul nopții de un fermier sașiu. Dacă copilul va pierde piciorul de iepure, va muri. Dacă o femeie își serbează ziua într-o zi de marți, 13, în mai puțin de un an se va căsători și va avea un copil. Este de rău augur să te căsătorești într-o zi de marți, 13. Dacă un cortegiu funerar taie calea unui om într-o zi de marți, 13, atunci persoana în cauză va fi condamnată la moarte. Dacă 13 persoane stau la o masă pe data de marți, 13, una dintre ele se va îmbolnăvi grav. Nu purta negru în ziua de marți, 13, sau în scurt timp vei purta doliu. Nu te tunde în ziua de marți, 13, sau cineva din familia ta va muri. Nu te muta în casă nouă într-o zi de marți, 13, vei avea ghinion. De ce este marți, 13, o zi cu ghinion? Ziua de marți are trei ceasuri rele după o regulă din astrologia orară. În astrologie, orele nu au 60 de minute și fiecare zi începe cu altă oră, ceasul folosind planetele, și nu cifrele. Astfel, marțea, trei ore sunt patronate de Marte, planetă considerată malefică, iar cele trei ore sunt considerate și ele rele. În restul săptămânii, sunt doar două ore guvernate de Marte. Romano-catolicii văd însă altfel ziua de 13. Pe 13 iunie, ei îl sărbătoresc pe Sfântul Anton de Padova, unul dintre cei mai iubiți sfinți ai lor. Este ziua în care se rostește o rugăciune specială care dă posibilitatea fiecăruia de a cere un anumit dar. Funeraliile Sfântului s-au ținut într-o zi de marți, zi în care au avut loc numeroase minuni și vindecări, așa că aceasta a rămas ziua în care credincioșii i se roagă.

Cu toate că numărul 13, de sine stătător, este considerat de greci unul aducător de noroc, combinația marți și data de 13 este considerată fatidică. Totul a plecat de la faptul că într-o zi de marți (ce-i drept, nu 13!), Constantinopolul a căzut în mâna otomanilor. Și niciun grec nu va demara vreun proiect într-o zi de marți, 13. Spaniolii, mexicanii și latino-americanii au „martes trece“. Și, după cum consideră ei, marțea este ziua lui Marte, zeul roman al războiului, care aduce cu sine numai necazuri. Anticristul apare în Biblie în Capitolul al 13-lea din Apocalipsă, iar Adam, spun unii, a mâncat din fructul oprit într-o zi de marți. În mitologia scandinavă, se spune că 12 zei s-au adunat la o sărbătoare atunci când un al 13-lea zeu, Loke, a venit și el. Se zice că Loke l-a omorât, după masă, pe Balder, cel mai iubit dintre zei. Cifra 13 este atribuită în anumite culturi tradiționale divinității însăși. Unii o încadrează pompos la „legende urbane“. În calendarul maya, anul avea 13 luni și 13 zodii. În lucrările de numerologie, această cifră apare investită cu următoarele semnificații simbolice: are proprietăți purificatoare, reprezintă încercarea, suferința și moartea – în sensul că distruge un înveliș material pentru a face trecerea la un nivel superior de existență. În Kabbala, numărul 13 este asociat Șarpelui, Dragonului, Satanei și Criminalului, dar, totodată, în creștinism este atribuit Fecioarei Maria, a cărei menire este să zdrobească țeasta Satanei. Este, de asemenea, numărul eternei reînnoiri, al ciclicității, al spiralei, al perpetuei reînnoiri, care supune Cosmosul unor permanente mișcări și oscilații. Este simbolul unei ființe care îngenunchează în fața tronului divinității: 1 în fața lui 3. În mitologia egipteană, în Templul lui Osiris, 13 figurează ca simbol al eternei creații și distrugerii a vieții. În Tarot, arta divinatorie, există cartea denumită Moartea XIII, ce prevestește o problemă. Deși nu este cea mai rea carte din pachet, simbolurile desenate pe ea au făcut-o cea mai cunoscută și cea mai de temut. Arcana desemnată în Tarot de cifra 13 este aceea fără nume, asociată cu „trecerea“, „descompunerea“, moartea, transmutația, echivalente simbolice etapei de „putrefacție“ din cadrul procesului alchimic. Al 13-lea capitol al „Revelației“

- îi este dedicat Anticristului. Marii conducători se temeau de ziua de 13. Spre exemplu, Sir Winston Churchill nu călătorea într-o asemenea zi decât dacă era absolut necesar. La fel procedau și Napoleon, Mark Twain sau Franklin Delano Roosevelt. Misiunea Apollo 13 a fost lansată la ora 13.13 și abandonată în ziua de 13 aprilie 1970.
14. Numărul 7 are și el multe superstiții în diverse culturi. Lui Dumnezeu i-au trebuit 7 zile pentru a crea lumea, de aceea orice asociere cu acest număr este considerată a fi de bun augur. Al 7-lea fiu al celui de-al 7-lea fiu într-o familie este considerat a fi cel mai norocos om. Ai noroc dacă numele tău are 7 litere.
 15. Porumbeii zboară și stau cu plăcere în preajma poezilor.
 16. Un animal nu va ataca niciodată un om cu suflet bun și curat.
 17. Dacă te mănâncă palma dreaptă, dai bani în curând. Dacă te mănâncă palma dreaptă, bag-o în buzunar sau scarpin-o. Dacă te mănâncă palma stângă, vei primi bani.
 18. Dacă îți muști limba când mănânci, arată că tocmai ai spus o minciuni.
 19. Aduce ghinion să așezi pantofii pe pat.
 20. E bine să arunci cu un pantof vechi după cel care pleacă de acasă, pentru a abate norocul asupra sa.
 21. Același lucru se face uneori când mirele sau mireasa pleacă din casa părintească atunci când se căsătoresc. De aceea, în unele țări există tradiția de a lega la spatele mașinii nu un șirag de cutii de conserve, ci un pantof vechi.
 22. În România, există obiceiul ca, la nuntă, mireasa să scrie pe talpa pantofului numele prietenelor încă nemăritate pentru „a trage bine piciorul“.
 23. În biserică, în timpul ceremoniei religioase, unul din miri îl calcă pe celălalt pe picior. Se spune că cel care va reuși acest lucru va fi stăpânul în casă, supunându-l, metaforic, pe celălalt.
 24. În alte părți, există obiceiul ca mirele să pună piciorul pe capul soției, asigurând prin acest gest fericirea îndelungată în familie.
 25. Bărbatul nu trebuie să dăruiască iubitei sale pantofi, decât în cazul în care dorește să o ceară în căsătorie, deoarece femeia va înțelege prin acest

- gest o cerere de a merge alături de el pentru toată viața. Dacă nu are acest interes – de a o cere în căsătorie –, acest cadou va atrage despărțirea.
26. Nu puneți pantoful stâng în piciorul drept sau invers, aduce ghinion.
 27. Nu lăsați pantofii încrucișați când vă descălțați pentru că e semn de ghinion.
 28. Nu e bine să mergi încălțat numai cu un pantof, sau cu pantofi diferiți („cu un papuc și cu o ciubotă“, cum se spune), pentru că asta ar putea aduce moartea unuia dintre părinți.
 29. Există și un semn de noroc legat de pantofi, și anume să legi șireturile cuiva între ele, dar nu uita să-și pui o dorință în timp ce faci asta.
 30. Dacă o pereche nouă de pantofi scârțâie, înseamnă că perechea respectivă nu a fost plătită corespunzător.
 31. Nu e bine să îmbraci hainele pe dos, pentru că atrage ceartă sau vești rele.
 32. E bine să-ți pui o dorință când îmbraci haine nou-nouțe.
 33. E bine să porți tot timpul o monedă în buzunarul de la haină.
 34. Nu e bine să te îmbraci cu o haină cu mâna stângă întâi.
 35. Aduce noroc să găsești sau să primești o pereche de mănuși.
 36. E semn rău să pierzi o mănușă sau dacă te întorci după o pereche de mănuși uitată undeva.
 37. Aduce ghinion să pui o pălărie greșit pe cap, să o așezi pe masă sau pe pat.
 38. Oglinzile trebuie acoperite când cineva moare pentru că sufletul mortului intră și continuă să sălășluiască în oglindă.
 39. Cel care privește în oglindă atunci când cadavrul se află încă în casă va fi următorul candidat la pieire.
 40. Nu trebuie să ieși din biserică înaintea sicriului, pentru că cineva din familia ta va muri în curând.
 41. Dacă pe casa ta va cânta cucuveaua, cineva din familie va pieri curând.
 42. Mortului trebuie să i se pună pantofi noi înainte de a fi așezat în sicriu.
 43. Când pleci de la o înmormântare, nu trebuie să privești înapoi spre mormânt pentru că următorul mort va fi din familia ta.

44. Când te duci la o înmormântare, nu e bine să vizitezi și mormintele rudelor tale moarte.
45. Nu trebuie să strănuți cu gura larg deschisă, pentru că sufletul evadează din trup și vei muri curând.
46. Dacă un ceas care nu mai funcționează de mult, se urnește dintr-odată, atunci se anunță o moarte în familie.
47. Dacă trei persoane se fotografiază împreună, cel din mijloc va muri primul.
48. Când moare cineva într-o casă, e bine să se deschidă toate ferestrele, ca sufletul acestuia să zboare.
49. O pasăre intrată în casă este semn de deces.
50. Aprindeți câte o lumânare în noaptea de 1 octombrie în fiecare cameră în care a murit cineva în casă.
51. În camera în care cineva este pe moarte, trebuie să opriți toate ceasurile.
52. Dacă o femeie este înmormântată în haine negre, ea se va întoarce să bântuie casa în care a locuit.
53. Dacă atingi cadavrul cuiva care ți-a fost drag, nu vei mai avea vise legate de el.
54. Cine moare în vinerea Paștelui sau la miezul nopții din Ajun de Crăciun va ajunge direct în rai.
55. Sufletul celui mort nu se poate elibera dacă în casa în care moare sunt lacăte închise.
56. Înmormântările făcute vinerea atrag o altă moarte în familie.
57. Nu trebuie să purtați îmbrăcăminte nouă la o înmormântare, mai ales pantofi noi!
58. Femeile gravide nu ar trebui să meargă la înmormântări.
59. Dacă pe mormântul cuiva vor crește flori, acel om a fost om bun. Dacă vor crește buruieni, acela a fost om rău.
60. Aduce noroc să atingi un cadavru.
61. Aduce ghinion să scoți sicriul din casă pe ușa din dos sau cu capul înainte.

62. Dacă plouă la înmormântare, se spune că cel decedat a avut o viață tristă.
63. Dacă e vreme frumoasă la înmormântare, cel decedat regretă că s-a stins.
64. Lumânarea cu care s-a mers la biserică de Înviere trebuie păstrată peste an. Se aprinde în timpul furtunilor, pentru a proteja casa de pagube.
65. În Ziua Crucii nu trebuie să mănânci fructe care conțin semnul crucii în interior – nuci sau mere.
66. Când cucul cântă și noaptea, va fi un an bun.
67. Dacă te tunzi în Vinerea Paștelui, nu vei avea dureri de cap tot anul.
68. Aduce ghinion să porți pantofi noi de Crăciun.
69. Un cer senin de Crăciun anunță un an roditor.
70. Dacă bate vântul de Crăciun, anunță ghinion.
71. Nu e bine ca între Crăciun și Anul Nou să se tricoteze, să se coasă, să se spele rufe.
72. Dacă faci baie în ziua de Crăciun, vei rămâne curat tot anul.
73. Dacă mănânci mere în ajun de Crăciun, vei fi sănătos tot anul.
74. Copiii născuți de Crăciun sau de Anul Nou sunt norocoși.
75. E bine să ai pe masa de Crăciun și de Anul Nou crenguțe de vâsc. Aduce noroc.
76. Acel obiect pe care îl ții în mână de Anul Nou, la 12 noaptea, sau cel pe care pui mâna imediat după ora 12 va fi cel mai important plan al vieții tale în anul care vine. Dacă ții bani în mână, vei merge bine cu banii tot anul, dacă îți ții iubita de mână, îți va merge bine cu dragostea tot anul, dacă ții paharul în mână, va fi un an vesel.
77. Dorința pusă la miezul nopții de revelion are toate șansele să se îplinească.
78. Aduce ghinion dacă agăți calendarul înainte ca noul an să înceapă.
79. Aduce ghinion să întorci fila de calendar înainte ca ziua sau luna să se încheie.
80. Aduce ghinion să intri în noul an fără niciun ban în buzunar, e bine să aveți bani (mai ales noi) în fiecare portofel.